

Vihreät De Gröna

Puoluekokous

17.–18.6.2017, Tampere

Puoluekokousaloitteet

Puoluekokoukselle jätettiin kaikkiaan 22 aloitetta. Kunkin aloitteen perässä on puoluehallituksen lausunto ja päätösesitys puoluekokoukselle (nämä hyväksytään 13.5.).

Sisällysluettelo

Poliittiset aloitteet.....	2
1. Saamelaismääritelmän muuttaminen ja Teno-sopimuksen jatkotoimet.....	2
2. Mikromuovien vähentäminen ympäristötavoitteeksi.....	5
3. Aloite konkreettisista opetuksen järjestämistä koskevista toimista tulevaisuuden koulussa.....	6
4. Vihreiden vaadittava järjestäytyntä rasismia rikoslaisissa kiellettäväksi.....	7
5. Suostumuksen puute seksuaalirikoslainsäädäntöön.....	8
6. Turkis-, liha- ja maidontuotannon lomituspalvelut tulee lakkauttaa.....	9
7. Eläintuotannon kansalliset lisätuet poistettava.....	9
8. Vapaan kentän taide- ja kulttuuriorganisaatioiden integroituminen osaksi julkisia kulttuuripalveluja.....	10
9. "Kirkollisvero" kaikille rekisteröidyille uskontokunnille.....	11
10. Sukupuolineutraalit vessat julkisiin tiloihin.....	13
11. Sukupuolineutraali henkilötunnus.....	14
12. Yhteispohjoismainen henkilöturvatus otettava käyttöön.....	15
13. Seniorien maksuttoman liikunnan edistäminen.....	15
Järjestölliset aloitteet.....	16
14. Puolueen poliittiset linjaukset sukupuoli- ja seksuaalineutraaleiksi.....	16
15. Aloite selvityksestä koskien puolueen puheenjohtajan rotaatiokauden pidentämistä.....	16
16. Sääntömuutos: paikallisosastot Vihreisiin.....	17
17. Vaihtoehtoisten proteiinilähteiden tuominen osaksi kattausta Vihreiden puoluekokouksessa.....	18
18. Aloiteoikeuden muuttaminen.....	19
19. Poliittisen ohjelman muuttaminen.....	20
20. On aika päivittää päihdepoliittinen ohjelma vastaamaan 2020-luvun kysymyksiin.....	21
21. Vihreiden kokoukset aikataulullisesti saavutettaviksi.....	21
22. Kansainvälisen miestenpäivä pitää huomioida vihreästi.....	23

Poliittiset aloitteet

1. Saamelaismääritelmän muuttaminen ja Teno-sopimuksen jatkotoimet

Esittää: Asikkalan Vihreät ry

Vihreät olivat edellisellä eduskuntakaudella hallituksessa mukana. Pääministeri Jyrki Kataisen 22.6.2011 päivätyn hallitusohjelman mukaan saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ja saamelaiskäräjien toimintaedellytyksiä kehitetään. Valitettavasti edellä oleva **hallitusohjelman kirjaus ei johtanut toivottuun tulokseen ja itse asiassa sen jälkeen saamelaisoikeuksien kehityksessä on tapahtunut dramaattinen käänne huonompaan suuntaan**. Saamelaiskäräjälakia ja siihen sisältyvää saamelaismääritelmää ei saatu muutettua. ILO 169-sopimuksen ratifiointia koskeva hallituksen esitys (HE 264/2014 vp) jäi eduskunnan puhemiesneuvoston 13.3.2015 päätöksellä pöydälle ja asian käsittely siirtyi seuraavalle hallitukselle. ILO 169-sopimusta koskevan hallituksen esitykseen sisältyi myös lakiesitys metsähallituksesta annetun lain muuttamisesta. Nämä säännökset olisivat suojanneet saamelaisille alkuperäiskansana kuuluvia oikeuksia harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja sekä ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan. Sipilän hallitus kuitenkin poisti metsähallituslakia koskevasta hallituksen esityksestä saamelaisoikeuksia koskevat pykälät ja tässä muodossa eduskunta myös hyväksyi lain. Teno-sopimus on viimeisin merkittävä eduskunnan päätös, joka on itse asiassa saamelaisten oikeuksien kannalta yksi historian pohjanoteerauksista.

Saamelaisen kulttuurin säilymisen kannalta on erityisen tärkeää kielen sekä perinteisen elinkeinojen säilyminen. Tällä hetkellä yli 60 % saamelaisista asuu kotiseutualueensa ulkopuolella, mikä on selkeä riski saamelaisuuden säilymiselle. Suomi on Ruotsin ja Norjan tapaan pyrkinyt historiassaan aktiivisesti sulauttamaan saamelaiset valtaväestöön ja se on jatkunut 1960- ja 1970-luvuille saakka. Tosiasiallinen sulauttaminen jatkuu edelleen, koska saamelaisten oikeuksia kavennetaan ja tehdään mahdottomaksi harjoittaa perinteisiä elinkeinoja synnyinseudullaan. Metsähallituslaki, kaivoslaki ja Tenon kalastussopimus ovat tästä esimerkkejä ja ne käytännössä pakottavat saamelaisia muuttamaan pois synnyinseuduiltaan.

Saamelaismääritelmä

Saamelaisten määräksi 1960-luvulla arvioitiin noin 3.500. Nyt saamelaisrekisteriin on merkitty noin 10.000 henkilöä. Kasvu on kuitenkin pääosin harhaa ja se johtuu pääosin saamelaismääritelmän muutoksesta. Saamelaisvaltuuskunnasta annetussa asetuksessa (824/73 ja 988/90) saamelaisella tarkoitettiin henkilöä, joka piti itseään saamelaisena, edellyttäen, että **hän itse tai ainakin yksi hänen vanhemmistaan tai isovanhemmistaan on oppinut saamen kielen ensimmäisenä kielenään**. Saamelaiskäräjistä annettu laki (17.7.1995/974) muutti määritelmää merkittävästi. Kielellisen perustan lisäksi laki määrittää saamelaiseksi myös henkilön, joka **pitää itseään saamelaisena, edellyttäen että hän on sellaisen henkilön jälkeläinen, joka on merkitty tunturi-, metsä- tai kalastajalappalaiseksi maa-, veronkanto- tai henkikirjassa**. Tämä ei täytä kansainvälisen oikeuden vaatimuksia ryhmähyväksynnästä, jonka mukaan alkuperäiskansan tulee saada itse päättää, kuka heidän kansaansa kuuluu.

Saamelaiskäräjälaissa olevan määritelmän ja lainvalmisteluasiakirjojen välillä on erikoinen ristiriita. Lakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 248/94) saamelaismääritelmästä on todettu seuraavaa: **”Henkilön tulee olla saamelaista syntyperää: saamelaiseksi synnyttään, ei tulla tai päästä.”** Lakitekstin mukaan kuitenkin riittää, kun pitää itseään saamelaisena ja joku esivanhemmista on merkitty tunturi-, metsä- tai kalastajalappalaiseksi maa-, veronkanto- tai henkikirjassa. Vanhimmat lappalaisia koskevat merkinnät maa-, veronkanto- ja henkikirjaan on tehty yli 300 vuotta sitten. Kyse on hallinnollisesta toimesta, jossa käytännössä kaikki pohjoisessa asuvat

henkilöt on systemaattisesti rekisteröity lappalaisiksi. Merkintä ei ole edellyttänyt etnistä saamelaista alkuperää ja **lappalaisrekisteriin on merkitty niin suomalaiset, venäläiset, ruotsalaiset, norjalaiset, tanskalaiset ja muut alueella asuneet henkilöt.** Valtion intressit tuntien veronkanto mahdollisimman laajana on ollut tässä keskeisessä asemassa.

Saamelaiskäräjälain saamelaismääritelmän laajennus jäi alkuvuosikymmeninä käytännössä kuolleeksi kirjaimiksi. Tilanne muuttui dramaattisesti, kun hallitus antoi eduskunnalle esityksen ILO 169-sopimuksen ratifioimiseksi. Sopimus ei anna alkuperäiskansoille uusia tai erityisiä oikeuksia vaan myöntää alkuperäiskansojen tarpeet sekä yksilöinä että kansana sekä takaa heille samat oikeudet, jotka muulla väestöllä jo on. **Julkisuuteen levisi kuitenkin lukuisia trolli-uutisia, joissa väitettiin saamelaisten saavan hallintaansa Pohjois-Lapin maat sekä päätösvallan kaikista toiminnoista alueellaan, mikä tekisi muiden elämisen mahdottomaksi.** Nämä valheelliset trolli-uutiset johtivat hakemusten tulvaan saamelaisrekisteriin. **Vuoden 2015 saamelaiskäräjävaaleihin hyväksyttiin 576 uutta äänioikeutettua. Pääosa KHO:n hyväksymisistä perustuu 1700-luvun lappalaisrekisteri-merkintöihin.** Tämä tarkoittaa sitä, että etniset saamelaiset jäävät tällä menolla hyvinkin nopeasti vähemmistöön saamelaisrekisterissä. Tätä kehitystä on vauhdittanut se, että osa saamelaisista on protestoinut KHO:n linjausta poistattamalla itsensä saamelaisrekisteristä. ILO 169 –sopimuksen tarkoituksena on parantaa saamelaisten asemaa, mutta valitettavasti on käynyt päinvastoin.

Saamelaiskäräjälain saamelaismääritelmää koskeva muutos oli eduskunnan käsiteltävänä 10.3.2015. Vuonna 1995 säädetyssä määritelmän puolesta äänesti 162 kansanedustajaa ja 28 äänesti lainkohdan muuttamista seuraavan sisältöiseksi: ”saamelaisella tarkoitetaan mainituksessa laissa henkilöä, joka pitää itseään saamelaisena, edellyttäen että hän on omaksunut sukusiteittensä kautta saamelaiskulttuurin ja ylläpitää yhteyttä siihen ja on sellaisen henkilön jälkeläinen, joka on merkitty verotusta tai väestönkirjanpitoa varten laadittuun viranomaiskirjaan lappalaiseksi.” Muutosesityksen puolesta äänestivät:

- kaikki vihreiden kansanedustajat
- kaikki RKP:n kansanedustajat
- SDP:stä Tarja Filatov, Ilkka Kantola, Johannes Koskinen ja Erkki Tuomioja.
- Vasemmistoliitosta Paavo Arhinmäki, Annika Lapintie, Silvia Modig ja Erkki Virtanen.

Pohjoismaisen saamelaisopimuksen tarkoituksena on vahvistaa saamelaisten oikeudet siten, että saamelaiset voivat säilyttää, harjoittaa ja kehittää kulttuuriaan, kieliään ja yhteiskuntaelämäänsä niin, että valtionrajat häiritsevät tätä mahdollisimman vähän. Sopimus turvaa alkuperäiskansa saamelaisten perustuslaillisen oikeuden oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Pohjoismaista saamelaisopimusta on valmisteltu yli kymmenen vuoden ajan. Suomalais-norjalais-ruotsalais-saamelainen asiantuntijatyöryhmä luovutti 27.10.2005 Suomen, Norjan ja Ruotsin saamelaisasioiden ministereille sekä saamelaiskäräjien puheenjohtajille luonnoksen pohjoismaiseksi saamelaisopimukseksi. Varsinaiset sopimusneuvottelut alkoivat vuonna 2011 ja tavoitteena oli saattaa neuvottelut päätökseen viiden vuoden kuluessa. Sopimuksesta saavutettiin alustava neuvottelutulos joulukuussa 2016. Norjan, Ruotsin ja Suomen neuvotteluvaltuus kuntien puheenjohtajat parafoivat eli neuvotteluvaiheen päätteeksi alustavasti vahvistivat sopimustekstin 13.1.2017. **Sopimus sisältää yhteispohjoismaisen säännöksen saamelaiskäräjien vaaleissa äänioikeutetusta henkilöstä.** Saamelaisopimuksen hyväksyminen ratkaisisi edellä selostetun saamelaismääritelmää koskevat ongelmat.

Saamelaismääritelmän muuttamiselle on saamelaisten tulevaisuuden kannalta kaikkein kiireellisin tarve. Jos etniset saamelaiset jäävät vähemmistöön saamelaisrekisterissä, niin tällä on vaalien kautta suora merkitys saamelaiskäräjien kokoonpanoon ja sen harjoittamaan politiikkaan. Saamen kieli ja kulttuuri jäävät tällöin väistämättä saamelaiskäräjien toiminnassa taka-alalle. Tämän jälkeen ILO 160 –sopimuksen ratifioinnilla ei enää ole saamelaisten kannalta juurikaan merkitystä.

Teno-sopimus

Eduskunta hyväksyi 22.3.2017 Tenojoen kalastussopimuksen (HE 239/2016 vp). Inarin ja Utsjoen paikallislehden pääkirjoitus 13.7.2016 oli otsikoitu pahanenteisesti heti Teno-sopimusta julkistettaessa viime kesänä: TENO-SOPIMUS ON UTSJOKELAISIA VASTAAN. Kirjoituksessa on todettu, että jos sopimus jotakin kalastajaryhmää suosii, niin tuo ryhmä on eteläsuomalaiset, jotka omistavat mökin Utsjoella. Pääkirjoituksessa kysytäänkin: NÄKYKÖ UUDESSA TENO-SOPIMUKSESSA VAIKUTUSVALTAISTEN MÖKKILÄSILOBBARIEN KÄDENJÄLKI?

Tenon kalastussopimuksen käsittelyn yhteydessä perustuslakivaliokunta (PeVL 5/2017) on todennut, että Tenojoen kalastussopimusta koskevien neuvotteluiden ja sopimuksen voimaansaattamislain valmistelun yhteydessä on tietyiltä osin laiminlyöty saamelaiskäräjälain 9 §:n neuvotteluelvoitteen noudattamista. Myös saamelaisten oikeuksien vaikutusarviointi on valiokunnan mukaan toteutettu osin puutteellisesti. Teno-sopimuksen eduskunnan täysistunnossa 14.3.2017 ja 21.3.2017 useat kansanedustajat esittivät toiveita ja vaatimuksia saamelaisten oikeuksien parantamisesta Tenon kalastuksessa. Apulaisoikeuskansleri on 23.3.2017 antamassaan päätöksessä toistanut perustuslakivaliokunnan näkemyksen ja kiinnittänyt maa- ja metsätalousministeriön huomiota saamelaiskäräjälaissa asetettuihin velvoitteisiin asianmukaisista neuvotteluista sekä hallintolain säännöksiin hyvän hallinnon oikeusperiaatteista.

Perustuslakivaliokunnan lausumilla ja kansanedustajien täysistunnon puheilla tai oikeuskanslerin päätöksillä ei ole saamelaisten kannalta sen enempää merkitystä kuin tunturituulilla. Ne tulevat ja menevät ilman sen kummempia jälkiä.

Tenon kalastussopimusta koskevan hallituksen esityksen (HE 239/2016 vp) mukaan korkeintaan kolmannes Suomen matkailukalastuskiintiöstä on kohdistettu Tenon valuma-alueen ulkopuolella asuville kalastusoikeuden omistajille (s. 31). Heidän osaltaan kalastuslupien hinnat alenisivat huomattavasti nykyiseen verrattuna (Tenon kalastussopimuksen voimaansaattamislain 10§) ja heidän vuorokautinen kalastusoikeus pitenisi 24 tuntiin. Muiden ulkopaikkakuntalaisten eli paikallisten matkailuyrittäjien asiakkaiden hinnat monikertaistuvat nykyisestä ja vuorokautinen kalastusoikeus lyhenisi 12 tuntiin. Edellä selostettu heikentävät merkittävästi Utsjoen matkailuyrittäjien toimintaedellytyksiä.

Hallituksen esityksen mukaan ulkopaikkakuntalaiset, kiinteistön muutoin kuin perintönä hankkineet, omistavat tiloja lukumäärällisesti paljon (29 %), mutta heidän osuutensa osakkuuksista ja kalastusoikeuksista on vain noin 9 % (s. 5). Tähän ryhmään kuuluu myös paljon saamelaisia, jotka ovat joutuneet muuttamaan työn, opiskelun yms. syiden takia pois Utsjoelta ja jotka ovat saaneet muutoin kuin perinnön kautta (kauppa, lahjoitus tai testamentti) tiloja Utsjoelta. Heidät rinnastetaan tässä ulkopaikkakuntalaisiin turisteihin, jotka ovat hankkineet yleensä 2.000 – 3.000 m²:n tontit Utsjoelta. **Ilman edellä mainittujen saamelaisten omistuksia turistien osuus osakkuuksista ja kalastusoikeuksista on huomattavasti pienempi kuin hallituksen esityksessä mainittu 9 %. Todellinen luku lienee 1 – 3 %:n välillä eri kalastuskunnissa.** Millä perusteella heille kuitenkin varataan kolmannes matkailukalastuskiintiöstä?

Hallituksen esityksen mukaan sopimuksen tavoitteena on edistää Tenojoen vesistön kalakantojen kestäväää käyttöä ja hoitoa parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon perustuen. Mitään tutkittua tietoa ei kuitenkaan vielä ole olemassa. Hallituksen esitys Tenojoen lohikannoista perustuu kalastajilta saatuihin vapaaehtoiisiin saalisilmoituksiin ja siten se perustuu ainakin osittain mututuntumaan. Saamelaiseen perinteeseen ei kuulu kertoa porojen lukumäärää tai kalasaaliita. Tästä syystä merkittävä osa Tenojoen lohisaaliista puuttuu vapaaehtoisista saalisilmoituksista.

Saamelaiset ovat kautta historian osanneet lohien kutuajan vesitilanteesta ennustaa tulevia lohikantoja. Mikäli vesi nousee tai laskee yli puoli metriä kutuaikaan, niin se heikentää kudun onnistumista. Tästä saamelaiset ovat ilman tutkimustietoakin tienneet, että kuusi vuotta huonon kututilanteen jälkeen tittiä (1-3 kg lohiet) on vähän, seitsemän vuoden jälkeen lohijalkoja (3-7 kg) ja

kahdeksan vuoden jälkeen lohia (yli 7 kg).

Hallituksen esitykseen ei sisälly määräyksiä Tenojoen sivujokien kalastuksesta ja niiden osalta Metsähallitus käyttää merkittävää päätösvaltaa. Nykyisen eduskunnan hyväksymän metsähallituslain mukaan **Metsähallitukselle on asetettu kovat tuottovaatimukset ja tähän nähden on selvää, että Metsähallitus ryhtyy rahastamaan Tenojoen sivujoilla.** Tämä on todellinen ja oikea uhka Tenon lohikannoille. Yli puolet Tenojokeen nousevista lohista on sivujokien kuduista peräisin. Lisäksi merkittävä osa Tenojokeen kudusta syntyvistä lohenpoikaista nousee jossain vaiheessa sivujokiin kasvamaan. **Lohen lisääntymisen kannalta sivujoet ovat huomattavasti merkittävämpiä kuin Tenon pääuoma. Kalastuksen lisääntyminen sivujoissa merkitsee ekokatastrofia Tenon lohikannoille.** Lohen kalastaminen lisää myös muiden kalalajien pyyntiä. Valtaosa kalastajista ei erota lohenpoikaisia tammukoista ja näin lohenpoikaset joutuvat pieninä sintteinä paistinpannulle. Tenon pääuomassa lohenpoikaset ovat suuresta vesipinta-alasta sekä vahvasta harjuskannasta johtuen paremmin turvassa kuin pienissä sivujoissa. **Tämä puoltaisi kalastuksen kohdentamista ensisijaisesti Tenon pääuomaan.**

Uudella Teno-sopimuksella kumotaan aiemman vuoden 1989 Teno-sopimuksen johdosta säädetty laki Tenojoen kalastussääntöä koskevan sopimuksen ja kalastussäännön eräiden määräysten aiheuttamien menetysten korvaamisesta (501/1991). Kumottua korvauslakia vastaavia säännöksiä ei ole vielä edes valmisteilla.

Ehdotus puoluekokoukselle

Puoluekokous päättää

1. edistää Pohjoismaisen saamelais sopimuksen voimaan saattamista. Mikäli sopimuksen hyväksyntä pitkittyy samalla tavalla kuin ILO 169 –sopimuksen kanssa on käynyt, niin puoluekokous edellyttää saamelaiskäräjäläissa olevan saamelaismääritelmän muuttamista siten kuin eduskunnan 10.3.2015 käsiteltävänä olleen hävinneen ehdotuksen mukaisesti. Mikäli seuraavien eduskuntavaalien jälkeen Vihreät ovat hallituksessa, niin asiasta on tehtävä hallituskysymys ja edellytettävä lakimuutoksen käsittelyä eduskunnassa viimeistään vuoden kuluessa hallituksen nimittämisestä.
2. edellyttää pikaisia toimia, joilla Tenon lohikantojen todellinen tila saadaan luotettavasti selvitettyä. Teno-sopimuksen saamelaisille ja paikallisille aiheuttamista vahingoista on säädettävä oma lakinsa. Päätösvalta Tenojoen sivujokien kalastuksen osalta on siirrettävä pois Metsähallitukselta esim. saamelaiskäräjille. Teno-sopimuksen epäkohtien korjaaminen on aloitettava viipymättä.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

2. Mikromuovien vähentäminen ympäristötavoitteeksi

Esittää: Tampereen Vihreät ry

Mikromuovien eli mikroskooppisen pienten muovipartikkelien määrä merissä on noussut hälyttävän korkeaksi. Itä-Suomen yliopiston tekemän tutkimuksen mukaan myös sisävesistöissä on havaittu kansainvälisesti korkeita pitoisuuksia mikromuoveja. Dataa muovin määrästä Suomen vesistöissä ei ole vielä riittävästi, mutta esimerkiksi Norjassa vesistöihin joutuu vuosittain 8000 tonnia mikromuovia (1,3 kg per henkilö) [1]. Mikromuovit ovat haitallisia ravintoketjuun joutuessaan. Päätyessään vesistöjen eläimiin, ne lopulta päätyvät myös ihmisten ravintoon. Esimerkiksi Yhdysvalloissa mikromuovien käyttö kosmetiikka- ja hygieniatuotteista on kielletty [2].

Mikromuoviksi luokitellaan muovi, jonka raekoko on alle 5 mm. Pienimmät mikromuovipartikkelit voivat olla vai nanometrejä (10-6 mm). Nykyiset jätevedenpuhdistuskeinot eivät riitä poistamaan kaikkein pienimpiä mikrohiukkasia. Norjalaisen tutkimuksen mukaan merien mikromuovien suurimmat lähteet ovat liikenne, laivat ja erilaiset pesuvedet kuten pyykinpesuvedet sekä erilaiset kosmetiikka- ja hygieniatuotteet. Liikenteen päästöt koostuvat mm. autonrenkaiden ja teiden pintojen kulumisesta. Laivaliikenteen osalta päästöt syntyvät mm. maaleista. Pesuvesien mikromuovien aiheuttajia ovat erilaiset keinokuituiset vaatteet. Kosmetiikka- ja hygieniatuotteissa mikromuoveja käytetään mm. hammastahnoissa, kuorintavoiteissa ja hiusgeeleissä.

Keinoja vesistöön siirtyvien mikromuovien vähentämiseksi ovat esimerkiksi teiden puhdistaminen, hulevesien puhdistus [3], kosmetiikka- ja hygieniatuotteissa mikromuovien käytöstä luopuminen, sekä uusien jäteveden puhdistusmenetelmien käyttöönotto kuten kotitaloustaasolla nukkasuotimien asennus pesukoneisiin. Edellisten lisäksi mikromuovien päätyminen ympäristöön voidaan vähentää vaihtoehtoisten materiaalien luonnonkuitujen käytön edistämällä.

Tampereen vihreät esittää, että Vihreät alkaa ajaa mikromuovien vähentämistä yhtenä ympäristötavoitteenaan. Vihreät kannustavat etsimään keinoja, joilla liikenteen ja pesuvesien mikromuovipäästöjä saadaan kuriin. Puolueen ja erilaisten järjestöjen yhteistyöllä saamme ajettua asiaa ja ongelman tiedostamista parempaan suuntaan Suomessa. Euroopan Unionin tasolla voimme pyrkiä mikromuovien täydelliseen kieltoon kosmetiikka- ja hygieniatuotteissa sekä panostaa jo olemassa olevien vesiensuojelusopimusten valvonnan parantamiseen.

Lähteet:

[1] Norjalainen tutkimus 4.12.2014: Sources of microplastic pollution to the marine environment

[2] Tekniikka ja talous 5.1.2016: EU:ssa yhä laillisia – Yhdysvallat kieltää mikromuovit hammastahnoissa ja kosmetiikassa

[3] Kuntatekniikka foorumin julkaisu 21.3.2017: Mikromuovit ovat riski Suomen vesistöille

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

3. Aloite konkreettisista opetuksen järjestämisestä koskevista toimista tulevaisuuden koulussa

Esittää: Turun seudun Vihreät ry.

Vihreät ovat nostaneet tänä keväänä ansiokkaasti esille poikien syrjäytymisen ja sen torjunnan. Pelastetaan pojat! -toimenpidepaketissa on esitelty useita keinoja syrjäytymiskehityksen katkaisemiseksi. Tässä aloitteessa vaadimme huomiota peruskoulun konkreettisiin keinoihin kuntatasolla sekä tarvittaessa niiden yhdistämistä sosiaalitoimen vastaantuloon.

Koulutuksen valtionrahoitusta on leikattu huomattavasti viime vuosina, mikä on luonut painetta esimerkiksi ryhmäkokojen kasvattamiseen - elleivät kunnat ole tasoittaneet eroa omalla rahoituksellaan. Vaikka varhaisen puuttumisen ja tuen merkitystä korostetaan, käytännössä oppilasta saatetaan joutua pitämään yleisopetuksen ryhmässä riittämättömin tukikeinoin pahimmillaan useita vuosia. Pienluokkia on saatava lisää ja laaja-alaisen erityisopettajan mahdollisuuksia ottaa vastuuta opetuksesta tulee lisätä. Kouluille pitää lisäksi ohjata varoja pätevien sijaisten ja laaja-alaisen erityisopettajien sijaisten palkkaamiseen sekä toimiviin ryhmäkokoihin.

Tulevaisuuden koulussa pitää rohkeasti uskaltaa tehdä moniammatillista työtä jokaisen lapsen koulutuspolun turvaamiseksi. Koulussa tavoitetaan koko ikäluokka ja sosiaalityön lisäresursseilla

pystytään investoimaan ennaltaehkäisevään ja varhaiseen puuttumiseen. Näemme tärkeänä, että joka koulussa olisi oma sosiaalityöntekijä, jolla olisi mahdollisuus sekä resursseja ohjata varhaisessa vaiheessa apua ja tukea kotiin. Konkreettisella tasolla tämä tarkoittaa, että koulusta voidaan antaa tukea laajemmin ja auttaa ennen ongelmien kasaantumista. Moniammatillinen koululaitos takaa myös sen, että opettajat voivat keskittyä opetustyöhön ja sosiaalityö kykenee auttamaan lapsen sekä perheiden ongelmia kevyillä toimenpiteillä.

Esitämme, että puolue nostaisi Pelastetaan pojat -toimenpidepaketin sekä esittelemämme konkreettiset toimet kuntavaalien jälkeisessä tilanteessa tiedotuksessaan esille - varsinkin uusille valtuutetuille, jotta syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten ääni tulee vahvasti huomioiduksi ympäri Suomen.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

4. Vihreiden vaadittava järjestäytyntä rasismia rikoslaissa kiellettäväksi

Esittää: Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liitto ry.

Viime vuosina avoin ja järjestäytynyt rasismi on nostanut päätään. Tavalliset ihmiset joutuvat pelkäämään rasistisia hyökkäyksiä ja solvauksia yhä enemmän. Me emme hyväksy rasismin lisääntymistä yhteiskunnassamme. Siksi haluamme antaa viranomaisille nykyistä vahvemmat valtuudet puuttua järjestäytyneeseen rasistiseen toimintaan.

Vaatimuksella on vahva pohja niin perustuslaissa kuin Suomen allekirjoittamissa kansainvälisissä sopimuksissa. Suomen perustuslain 6 § yhdenvertaisuuspykälän mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Suomella on myös YK:n rotusyrjinnän vastaisen sopimuksen johdosta velvollisuus kieltää rasismia edistävä ja siihen yllyttävät järjestöt sekä muu organisoitu rasistinen toiminta. Tällaisiin järjestöihin tai tällaiseen toimintaan osallistumista on sopimuksen mukaan myös pidettävä lain mukaan rangaistavana tekona. Tällä hetkellä Suomen lainsäädäntö ei täytä velvoitteita, joihin olemme rotusyrjinnän vastaisen sopimuksen kautta sitoutuneet.

Rotusyrjintä eli rasismi on toisten ihmisoikeuksien rajoittamista. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen linjausten mukaan kokoontumisvapaus ei ulotu rasistiseen liikehdintään. Julkisella vallalla on velvollisuus toimia kansainvälisten sopimusten voimaansaattamiseksi laissa.

Vihreät vaativat, että Suomen laki saatetaan vastaamaan kansainvälisiä velvoitteita, sillä nykytilassa rotusyrjinnän vastaisen sopimuksen velvoitteet eivät toteudu. Aloite edellyttää vihreiltä aktiivista toimintaa järjestäytyneen rasismin kieltämiseksi yhdistyslaissa ja rikoslaissa.

Lue Huominen ilman pelkoa - järjestäytynyt rasismi rikoslakiin -lakialoitteesta enemmän [täällä](#).

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

5. Suostumuksen puute seksuaalirikoslainsäädäntöön

Esittää: Joensuun Seudun Vihreät Nuoret ja Opiskelijat ry

Joensuun Seudun Vihreät Nuoret ja Opiskelijat esittää, että Vihreän eduskuntaryhmän tulee ajaa entistä aktiivisemmin puolueen jo tasa-arvopoliittisessa linjapaperissaan vuonna 2014 hyväksymää kantaa, jonka mukaan raiskausrikoksen tunnusmerkistöön tulee sisältyä uhrin suostumuksen puute.

Tällä hetkellä raiskausrikoksen pääasiallisena tunnusmerkkinä on joko väkivalta tai sen uhka tai tilanne, jossa uhri ei kykene puolustautumaan tai ilmaisemaan tahtoaan esimerkiksi tiedottomuuden, vammaisuuden tai muun avuttoman tilan takia. Vaikka väkivallan tulee jatkossakin olla peruste ankarammalle rangaistukselle, lain väkivaltaan kiinnittyvä kirjoitustapa ei tunnusta jokaisen perustavanlaatuisia oikeutta fyysiseen koskemattomuuteen ja ruumiilliseen itsemääräämisoikeuteen.

Oikeusministeriön valmistellessa seksuaalirikoslain uudistusta vuonna 2012 pohdittiin myös raiskausrikoksen tunnusmerkistön muuttamista, mutta silloinen hallitus ei esittänyt suostumuksen puutteen lisäämistä tunnusmerkistöön. Eduskunnan perustuslakivaliokunta otti jo tätä kyseistä uudistusta käsitellessään kannan, että suostumuksen puuttumiseen perustuva kirjoittamistapa olisi korostanut raiskauksen luonnetta seksuaalisen itsemääräämisoikeuden ja ihmisoikeuksien loukkauksena ja ehdotti, että seuraavan kerran seksuaalirikoslainsäädäntöä uudistettaessa tunnusmerkistöä tulisi kehittää tähän suuntaan.

Suomen jo ratifioima Istanbulin sopimus (Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi) vaatisi seksuaalirikoslainsäädännön muuttamista. Myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien, YK:n kidutuksen vastainen CAT-komitea ja YK:n naisten syrjinnän vastainen CEDAW-komitea ovat tunnustaneet tarpeen tunnusmerkistön kehittämiseen siten, että suostumuksen puute otetaan huomioon. Vuonna 2013 tunnusmerkistön muuttamista vaativat myös Amnesty Internationalin Suomen osasto, Ensi- ja turvakotien liitto, Naisjärjestöjen keskusliitto, Naisjärjestöt yhteistyössä Nytkis ry ja Monika-Naiset Liitto ry. Vuoden 2014 lakiuudistuksen jälkeen asia ei ole edennyt, eikä oikeusministeriössä tietävästi ole tällä hetkellä vireillä muutoksia seksuaalirikoslainsäädäntöön.

Suostumuksen puutteeseen perustuva malli on käytössä esimerkiksi Isossa-Britanniassa, Kanadassa ja Saksassa. Lakimuutosta on vastustettu argumentoiden, että se kiinnittäisi oikeusprosessissa huomion liiaksi uhrin käytökseen, mutta käytännössä suostumusta käsitellään jo nykyään yli 40 prosentissa hovioikeuden raiskauskäsittelyistä ja huomio kiinnittyy uhrin vastustelun todistamiseen.

Vihreiden on tärkeää ajaa suostumuksen puutteeseen perustuvaa mallia aktiivisesti ja jo tämän hallituskauden aikana, koska nykytilanne on seksuaalirikosten uhrien kannalta täysin kestävä. Suomalaisista naisista jopa 47 prosenttia on kokenut seksuaalista tai fyysistä väkivaltaa 15 ikävuoden jälkeen. Suurin osa seksuaalirikoksista jää pimentoon, ja päätökseen olla ilmoittamatta rikosta poliisille vaikuttavat odotukset siitä, onko oikeutta mahdollista saada. Vihreät on feministinen puolue, jonka tulee väsymättä työskennellä parantaakseen seksuaalisen väkivallan uhrien asemaa.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

6. Turkis-, liha- ja maidontuotannon lomituspalvelut tulee lakkauttaa

Esittää: Matti Hallamaa, Juho Heikkilä, Risto Karinkanta, Mikko Kiesiläinen, Hannu Oskala, Simo Raittila, Leo Stranius, Iris Suomela, Mikko Särelä, Antero Vartia; henkilöjäseniä

SUOMI käyttää vuosittain noin 180 miljoonaa euroa turkis-, lihan- ja maidontuotannon tukemiseen maksamalla tuottajien vuosiloma- ja sairauslomasijaisten kustannuksia.

Lihan, maidon ja turkisten tuotanto kiihdyttävät ilmastonmuutosta, eikä valtion tulisi käyttää rahaa näiden tukemiseen. Lisäksi erityisesti turkisten tuotanto on eettisesti vaikea hyväksyä.

Valtio maksaa lomitukseen oikeutetuille maatalousyrittäjille 26 lomapäivää vuodessa. Mikään muu yrittäjryhmä ei nauti samanlaisesta etuudesta, vaikka moni muukin ala vaatii toiminnan jatkumista vuoden jokaisena päivänä. Muut yrittäjät, kuten esimerkiksi vanhustenhoitoa tarjoavat yrittäjät, joutuvat maksamaan lomasijaisensa itse.

Eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta on tärkeää huomioida että lomitustuki edesauttaa turkistuotannon jatkumista. Lisäksi maitotilojen kohdalla lomitustuki edesauttaa pienten navetoiden toiminnan jatkumista. Pienet navetat ovat pääasiassa parsinavettoja, joissa lehmät ovat pysyvästi ja ahtaasti paikoilleen kiinnitettynä parteen, jolloin ne eivät voi liikkua.¹ Suuremmissa pihattonavetoissa lehmät liikkuvat vapaammin rakennuksen sisällä. Vihreät ovat Anni Sinnemäen ministerikaudella pyrkineet kieltämään parsinavetat.² Esimerkiksi Ruotsi luopui valtion kustantamasta lomituspalvelusta kokonaan jo vuonna 1999 ja siellä parsinavetat on korvattu pihattonavetoilla käytännössä kokonaan.

Lomituspalveluista tulee luopua esimerkiksi viiden vuoden siirtymäajalla, jonka aikana valtion maksamien lomapäivien lukumäärä laskisi vaiheittain.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

7. Eläintuotannon kansalliset lisätuet poistettava

Esittää: Lilja Tamminen, Aino Tuominen, Emil Sillanpää; henkilöjäseniä

Suomessa on suhteellisesti maailman korkeimmat maataloustuet ja euromääräisestikin toiseksi eniten kansallista tukea EU:ssa Ranskan jälkeen. Kun huomioidaan suorat ja välilliset maatalouden tuet, ne muodostavat Suomessa n. 4 miljardin euron potin vuosittain. Noin 59 prosenttia Suomen maataloustuotannon arvosta koostuu tuista.

Muista EU-maista poiketen, Suomessa jaetuista maataloustuista n. 60% on EU:n maataloustukien päälle maksettua kansallista lisätukea valtion budjetista. OECD:n mukaan Suomi tuhlaa varojaan maatalouden liialliseen tukemiseen. Monet suurimmat maataloustukien yksittäiset saajat Suomessa edustavat liha- ja meijeriteollisuutta.

Eläintuotanto vuorostaan muodostaa yhden merkittävimmän kasvihuonekaasupäästöjen lähteen maailmassa. Nykymuotoiset eläintuotannon elinkeinotuet ovat siis suoria rahallisia tukia sellaiselle tuotannolle, joka tuottaa globaalilla tasolla huomattavia määriä ilmastonmuutosta aiheuttavia päästöjä. Lisäksi useissa kansainvälisissä tieteellisissä tutkimuksissa on todettu, että runsaalla lihan kulutuksella on merkittävä yhteys sydän- ja verisuonitauteihin, useisiin yleisiin syöpiin sekä kohonneeseen kuolleisuuteen.

Eläintuotanto on myös eettisesti ongelmallista. Eläintuotanto perustuu ajatteluun, jonka mukaan ihminen voi hyväksikäyttää muita eläinlajeja haluamallaan tavalla siksi, että hän kykenee siihen. Tuotantoeläinten asianmukaisen kohtelun takaaminen on myös ilmeisen hankalaa.

Maatalouden ja erityisesti eläintuotannon kansalliset lisätuet ovat lisäksi kohtuuton rasitus kansantaloudelle, ottaen huomioon, että tuista ei ole merkittävää hyötyä maatalouden liiketoiminnan kehittymiselle tai Suomen talouskasvulle. Lisäksi liha- ja meijerituotteet eivät ole välttämättömiä huoltovarmuuden kannalta, sillä tasapainoinen ja terveellinen ruokavalio voidaan koostaa tarvittaessa vilja- ja kasvisperäisistä elintarvikkeista.

Esitämme, että Vihreä liitto r.p. ottaa kannakseen lakkauttaa Suomen valtion budjetista jaettavat kansalliset lisätuet eläintuotannolle, ja ryhtyy eduskunnassa toimiin asian edistämiseksi lainsäädännöllistä tietä.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

8. Vapaan kentän taide- ja kulttuuriorganisaatioiden integroituminen osaksi julkisia kulttuuripalveluja

Esittää: Jussi Fredriksson, henkilöjäsen

Taiteen ja kulttuurin ammattilaiskenttä ja yhteiskunnalliset rakenteet ovat suurten muutosten keskellä. Toimiala on viime vuosina kasvanut kovaa vauhtia sekä määrällisesti että taiteenalojen diversiteetin kannalta. Instituutioiden rinnalle on syntynyt suuri joukko dynaamisia uusien taiteenalojen tekijöitä ja ammattilaisorganisaatioita, jotka ovat Suomelle ja kunnille merkittäviä elinvoimatekijöitä. Tämän lisäksi monimuotoinen taiteen ja kulttuurin kenttä luo tutkimusten mukaan laajoja hyvinvointivaikutuksia toimien ennaltaehkäisevänä sosiaali- ja terveyspalveluna. Julkisen sektorin rakenteiden tulisi reagoida tämän päivän muutoksiin aiempaa paljon voimakkaammin, ja Vihreillä on mahdollisuus profiloitua modernin kulttuuripolitiikan edelläkävijänä.

Taiteenalat kuten nykysirkus ja -tanssi, jazz- ja kansanmusiikki, nukketeatteri sekä media- ja performanssitaide ovat tuoneet kentälle monimuotoisuutta sekä lisänneet taiteen ja kulttuurin kiinnostavuutta ja saavutettavuutta. Uudet taiteenalat ovat saavuttaneet kansallista ja kansainvälistä tunnustusta aina valtionpalkintoja myöden – tästä huolimatta integroituminen yhteiskunnan järjestelmiin ei ole toistaiseksi onnistunut. Uusien alojen organisoituminen eri puolella Suomea on mahdollisuus taiteen ja kulttuurin entistä paremmalle kukoistukselle sekä elinvoiman ja hyvinvoinnin lisäämiselle yhteiskunnassa.

Kolmannen sektorin organisaatiot ovat järjestäen suhteellisen pieniä ja tuottavat kulttuuripalveluja kustannustehokkaasti. Näin ollen toimijoiden ylläpito ei vaadi julkiselta sektorilta merkittäviä investointeja. Lisäksi ala on pitkälti työvoimasidonnainen, jolloin julkiset investoinnit palautuvat yhteiskunnalle tehokkaasti verotuloina. Ammattimaisen kulttuuriorganisaation luomat välilliset vaikutuksen aluetalouteen ovat myös merkittäviä, kuten esimerkiksi Pirkanmaan Festivaalien teettämä tutkimus¹ osoittaa. Lisäksi taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutukset ovat lukuisten tutkimusten² mukaan kiistattomat. Taiteen edistämiskeskuksen kulttuurihyvinvointihanke on reagoinut näihin tutkimuksiin hankerahoituksilla, mutta tarvitaan konkreettisia toimia palvelujen integroimiseksi julkisiin järjestelmiin. Julkisen rahoituksen tendenssinä on tukea tutkimuksia ja hanketoimintaa ilman selkeää näkemystä kestävästä rakenteellisista uudistuksista.

Taide- ja kulttuurialan organisaatioiden vaikuttavuus yhteiskunnalle konkretisoituu, kun toiminta on kaikilta osin ammattimaista. Ammattilaistoiminnan määritelmäksi voidaan katsoa, että organisaatio kykenee palkkaamaan vähintään yhden kokopäiväisen työntekijän. Nykyiset järjestelmät eivät tunnista ammattilaisten palkkaamisen tarvetta, ja harrastustoimintaan soveltuvilla summilla rahoitetuista toimijoista voisi käyttää termiä ”klenkkaava organisaatio”. Taiteen edistämissäätiö reagoi tähän havaintoon vuonna 2016, kun toiminta-avustusten minimisummaksi nostettiin 10.000€ vuodessa. Keskusteluissa virkamiesten kanssa on kuitenkin todettu, että tämä summa on edelleen liian matala. Taiken johtaja Minna Sirnö totesi nykyisen politiikan olevan myös eettisesti ongelmallinen, koska valtio ylläpitää toiminnallaan ammattilaisten palkkaamiseen kykenemättömiä organisaatioita. Näistä johtopäätöksistä tulisi keskustella myös kuntatasolla. Pienillä lisäpanostuksilla saataisiin taiteen ja kulttuurin vapaalle kentälle paljon suurempaa vaikuttavuutta sekä oikeudenmukaisia työskentelyolosuhteita alan ammattilaisille.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt kaksi merkittävää uudistushanketta taide- ja kulttuurialan uudistamiseen liittyen: museoiden, teatterien ja orkesterien valtionosuusjärjestelmän uudistus (VOS)³ sekä luovien alojen talouskasvua ja työllisyyttä käsittelevä kehittämishanke⁴. Valtionrahoituksen uudistuksen keskeiseksi teemaksi on nostettu nimenomaan vapaan kentän aseman edistäminen. Ongelma on siis tunnistettu myös ministeriön tasolla, ja ehdotukset konkreettisista toimenpiteistä tulevat jatkossa tarpeeseen.

Puolueelle olisi hyödyllistä nostaa poliittiseksi teemakseen taiteen ja kulttuurin vapaan kentän ammattilaistoimijoiden integroituminen julkisiin rakenteisiin. Aihe liittyy vahvasti tulevaisuuden kulttuuripolitiikkaan, ja sopisi näin ollen hyvin vihreiden profiiliin puolueena.

Esitys: Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous kehottaa vihreitä kansanedustajia ja valtuutettuja edistämään taiteen ja kulttuurin vapaan kentän ammattilaisorganisaatioiden toimintaedellytyksiä. Toimijoiden rahoitusta pyritään vahvistamaan sekä valtion että kuntien avustusten osalta. Vapaan kentän monipuolinen toiminta koordinoidaan osaksi julkisia kulttuuripalveluja rikastamaan kansallista taiteen kenttää.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

9. "Kirkollisvero" kaikille rekisteröidyille uskontokunnille

Esittää: Pekka Elonheimo, henkilöjäsen

Yleisesti kuvitellaan, että Suomessa on 1-2 "valtionkirkkoa". Todellisuudessa Luterilainen ja Ortodoksinen kirkko eivät ole valtionkirkkoja muuta kuin nimellisesti.

Presidentti ei ole kummankaan kirkon päämies, vaan Arkkipiispa tai piispat yhdessä. Eikä piispoja enää nimitä presidentti, vaan kirkko itse.

Kirkot päättävät omat budjettinsa ja säätävät omat lakinsa Kirkolliskokouksissa. Ennen vaadittiin lisäksi Eduskunnan muodollinen hyväksyntä; nyt ei sitäkään.

Kirkoilla on jäljellä pari yhteiskunnallista tehtävää. Papeilla on oikeus vihkiä avioliittoon ja valvoa nimen antoa kasteessa. Kirkko myös ylläpitää väestörekisterijärjestelmää syöttämällä siihen tietoa.

Lisäksi Luterilaisella kirkolla - käytännössä seurakunnilla - on velvollisuus tarjota hautapaikka koko väestölle. Myös toisuskoisille ja ateisteille. Vieläpä samaan hintaan kuin jäsenilleen.

Näistä juuri kukaan ei valita. Kunnat eivät halua hautausmaita hoitaakseen. Eivätkä maistraatit

halua palkata 1000 uutta virkailijaa kirjoittamaan virkatodistuksia. Tuomaritkaan tuskin haluavat lisää vihittäviä.

Ainoa kateuden ja joskus riidankin aihe on "Kirkollisvero". Koska kirkollisverosta välttyy yksinkertaisesti eroamalla kirkosta, se ei oikeastaan ole vero. Kirkollisvero on pikemminkin ansioihin suhteutettu kirkon jäsenmaksu, joka peritään veroprosentin mukaan kuten kunnallisvero.

Vain Luterilainen ja Ortodoksinen kirkko saavat kerätä jäsenmaksunsa verotuksen yhteydessä. Tämä epätasa-arvo aiheuttaa vaatimuksia lopettaa kirkollisvero kokonaan. Tämä vaikeuttaisi kirkkojen työtä kaikkien suomalaisten hyväksi.

Positiivinen tapa toteuttaa eri kirkkojen ja uskontojen tasa-arvo olisi avata sama mahdollisuus "Kirkollisveroon" kaikille kirkkoille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille.

Tällöin toteutuisi myös Vihreän Periaateohjelman 2012 kohta:
"Vihreät kunnioittaa uskonnonvapautta ja haluaa, että kaikkia maailmankatsomuksia kohdellaan tasa-arvoisesti. Erilaisilla maailmankatsomuksellisilla yhteisöillä tulee olla yhdenvertainen asema suhteessa valtioon."

Tällaista tasa-arvoa minä luterilaisena pappina kannatan. Uskon myös, että Luterilaisen kirkon johto mielellään tukisi tällaista positiivista tasa-arvoa. Varsinainen ratkaisu asiassa on Eduskunnan käsissä. En käsitä, miksi kukaan vastustaisi.

Käytännössä kaikki kirkot ja uskontokunnat eivät tätä mahdollisuutta käyttäisi, sillä se ei ole ilmainen. Valtio perii aika rasvaisen hinnan palvelusta. Esimerkiksi Helluntaiseurakunnissa maksetaan kymmenyksiä ilmankin.

Mutta esimerkiksi talousvaikeuksissa oleva Katolinen kirkko Suomessa hyötyisi tästä ja saisi kirkkonsa korjatuksi.

Ja Muslimit, jotka ovat kerjänneet valtiolta rahaa hautausmaihin, voisivat perustaa omat hautausmaansa yhteisen veron avulla. Luulen, että noin puolet rekisteröidyistä uskontokunnista käyttäisi tätä mahdollisuutta.

Vihreät hyötyisi tällaisen aloitteen tekemisestä sen, että suomalainen jo nyt hyvä uskonnonvapaus vahvistuisi.

Samalla lievenisi maineemme kirkon ja uskonnon vastaisena puolueena, joka estää joitakin Vhreitä arvoja kannattavia ihmisiä äänestämästä meitä.

Koska verottaja perii korvauksen tätä palvelua käyttäviltä uskontokunnilta, tämä ei aiheuta lisäkustannuksia yhteiskunnalle.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

10. Sukupuolineutraalit vessat julkisiin tiloihin

Esittää: Joensuun Seudun Vihreät Nuoret ja Opiskelijat ry

Vihreiden periaateohjelmassa lukee seuraavaa: “On tietoisesti etsittävä ja murrettava rakenteita, jotka estävät eri sukupuolten täysivaltaisen osallistumisen työ-, perhe- tai yhteiskuntaelämään” sekä “julkisen vallan on tunnistettava sukupuolten moninaisuus ja turvattava sukupuolivähemmistöihin kuuluvien oikeudet. On puolustettava myös niiden oikeuksia, jotka eivät koe itseään yksiselitteisesti mieheksi tai naiseksi.”

Sukupuolitetut WC-tilat ovat arkinen asia, joka vaikeuttaa sukupuolivähemmistöihin kuuluvien elämää. Heidän jokapäiväinen elämänsä kouluissa, työpaikoilla, kirjastoissa ja muissa julkisissa tiloissa voi muuttua hankalaksi omaa turvallista tilaa etsiessä. Pahimmillaan syrjivät asenteet vähemmistöjä kohtaan purkautuvat häirintänä ja väkivaltana. Pelko häirityksi tulemisesta tai väkivallan kohtaamisesta voi aiheuttaa sen, että henkilö ei pysty käyttämään vessaa, vaikka tarve tälle olisi.

Joensuun Seudun Vihreät Nuoret ja Opiskelijat esittää ratkaisuksi, että vihreät toimijat - erityisesti uudet, huhtikuussa valitut kunnanvaltuutetut - edistävät sukupuolineutraalien yhden hengen WC-tilojen järjestämistä julkisiin tiloihin. Käytännössä ratkaisu yksinkertaisesti tarkoittaa olemassa olevien "miehet"- ja "naiset"-kylttien poistamista yksittäisten WC-huoneiden ovilta ja niiden korvaamista "WC"-kyltillä. Ratkaisussa huomionarvoista on se, että uusia WC-tiloja ei tarvitse rakentaa. Vaatimuksen sukupuolineutraalin vessan löytymisestä tulisi kattaa jokainen koulu, kirjasto ja kunnan toimipiste, ja lisäksi yksityisyritysten osalta sellaiset tilat, jotka ovat kunnan ostamien palveluiden (kuten vanhusten- tai terveydenhoidon) asiakkaiden käytössä. Tämä muutos yksinään toisi merkittävän helpotuksen sukupuolivähemmistöihin kuuluvien arkeen.

Sukupuolineutraalien yhden henkilön WC-tilojen luominen on sikäli helppoa, että toisin kuin useampien henkilöiden käyttöön tarkoitettujen sukupuolineutraalisten WC-tilojen, se ei johda periaatteellisiin kysymyksiin nais erityisistä tiloista tai miesten naisiin kohdistamasta häirinnästä. Ihmiset ovat tottuneet sukupuolineutraaleihin yhden hengen vessoihin pienestä pitäen omissa kodeissaan, joten siirtyminen sukupuolineutraaleihin yksittäisvessoihin julkisissa tiloissa ei ole dramaattinen. Sukupuolineutraalit WC-tilat ovat myös tarpeellisia inva-WC-tilojen sukupuolineutraaliudesta huolimatta, sillä vammattomien ihmisten kannustaminen inva-WC-tilojen käyttöön voi vaikeuttaa inva-WC:tä esimerkiksi suolistosairausten takia nopeasti tarvitsevien elämää. Yhden hengen WC-tilojen muuttaminen sukupuolineutraaleiksi on kuitenkin pienellä vaivalla toteutettava konkreettinen teko, joka murtaa kulttuurisia rakenteita ja käytäntöjä, jotka estävät eri sukupuolien täysivaltaisen osallistumisen työelämään ja yhteiskuntaan. Se on teko, joka edistää yhdenvertaisuuden toteutumista.

Perinteinen sukupuolitettu vessa ei ota huomioon myöskään perheiden monimuotoisuutta. On tavallista, että vauvojen hoitopöytä löytyy naisille merkityistä WC-huoneista. Tämä ei enää vastaa nykypäivän tarpeisiin, sillä yhä useampi isä hoitaa pientä lasta. Tarvitsemme siis sukupuolineutraaleja vessoja, joihin vanhempi sukupuolestaan riippumatta on tervetullut esimerkiksi vaihtamaan vauvan vaipan.

Joensuun Seudun Vihreät Nuoret ja Opiskelijat esittää, että vihreät toimijat, erityisesti vihreät valtuutetut, edistävät sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisten turvallisuutta ja hyvinvointia ajamalla vähintään yhtä sukupuolineutraalia WC-tilaa erilaisiin julkisiin tiloihin. Vihreiden tulee olla puolue, joka ajaa rohkeasti niitä toimenpiteitä, joilla yhdenvertaisuus eri sukupuolien välillä saavutetaan.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

11. Sukupuolineutraali henkilötunnus

Esittää: Lukas Korpelainen, Tomi Peltonen, Oskari Korhonen, Aleksi Vesala; henkilöjäseniä

Pyrkimyksessä saattaa yksilöt yhdenvertaiseen asemaan lain edessä sukupuolen suhteen on yksi esteistä nykyinen henkilötunnus, joka jaottelee ihmiset syntymästään joko mieheksi tai naiseksi. Henkilötunnus on tarkoitettu muuttumattomaksi, mutta esim. sukupuolenkorjauksessa sitä joudutaan tämän sukupuolittuneisuuden vuoksi muuttamaan. Lisäksi binäärinen käsitys sukupuolesta ei edusta todellisuutta ja aiheuttaa inhimillistä kärsimystä. Intersukupuolisille lapsille sukupuoli ja tunnus voidaan käytännössä joutua arpomaan. Henkilötunnus on yksilöivä tunnus, jonka tarkoitus on yksilöidä, ei ylimääräisesti leimata ihminen.

Sukupuolineutraalilla henkilötunnuksella toteutuessaan olisi kaksi vaikutusta:

- 1) Sukupuolen vahvistamisen tilanteessa vältetään turhalta ja vaikealta byrokratialta, kun hetua ei tarvitse muuttaa. Kustannusten lisäksi säästytään suurelta inhimilliseltä kärsimykseltä, jota sukupuolivähemmistöt kohtaavat. Muutos helpottaisi siis jo nykytilannetta.
- 2) Jos tulevaisuudessa edetään kohti sukupuolineutraalimpaa lainsäädäntöä, olisi hetun osalta yksi ongelma ratkaistu. Koska henkilötunnuksen tarkoitus on olla muuttumaton, on parempi mahdollisimman pian tehdä muutos sen periaatteisiin. Sähköisiä tietojärjestelmiä taasen pystyy helpommin päivittämään tulevaisuudessa. Lainsäädännön säilyessä muuten samanlaisena on Suomessa edelleen tarve yhdistää yksilö juridisesti tiettyyn sukupuoleen, joten väestörekisterijärjestelmässä tarvitaan tieto sukupuolesta. Tulevaisuudessa, jos sukupuolen juridinen merkitys poistuu, voi tämän tiedon muuttaa tilastolliseksi sukupuoleksi ja laajentaa vaihtoehtoja.

Käytännössä voi olla helpointa pyrkiä siihen, että tietystä vuodesta alkaen uudet henkilötunnukset luodaan sukupuolineutraaleina. Tunnuksen muoto voi olla muilta osin samanlainen tai jotain muuta. Oleellista on, ettei siinä ole merkintää sukupuolesta. Jos väestörekisterijärjestelmässä ei ole tällä hetkellä muuta merkintää sukupuolesta kuin henkilötunnus, täytyy sukupuolen nykyisiä juridisia merkityksiä varten lisätä järjestelmään kohta sukupuolesta.

Jos henkilötunnusjärjestelmän muuttaminen sukupuolineutraaliksi aiheuttaisi tietojärjestelmien päivittämisen vuoksi suuria kustannuksia, voi olla aiheellista toteuttaa se vasta osana suurempaa päivitystä. Joka tapauksessa tavoitetta tulee pitää esillä ja edistää osana jatkuvaa yhdenvertaisuustyötä.

Jatkossakin tarvitaan tietoa sukupuolesta tilastointia varten kuten naisten palkkakehityksen tai poikien syrjäytymisen seuraamista varten. Ilmoitettu tai tilastollinen sukupuoli on kuitenkin eri asia kuin juridinen sukupuoli, eikä vaadi merkintää osana henkilötunnusta.

Esitämme, että vihreät toimijat sekä Vihreät puolueena ottavan sukupuolineutraalin henkilötunnuksen tavoitteekseen ja edistävät tätä tavoitetta toiminnassaan.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

12. Yhteispohjoismainen henkilöturvotunnus otettava käyttöön

Esittää: Kati Systä, henkilöjäsen

Vapaa liikkuminen on aina Euroopan ja pohjoismaisen yhteistyön kärkipisteitä. Nykyisellään nuoria lähtee toisiin pohjoismaihin töihin ja opiskelemaan enenevässä määrin. Monen nuoren ja muun muihin Pohjoismaihin muuttavan matka kuitenkin törmää usein rajaesteisiin. Pohjoismaan rajan ylittäessä voi vuokrasopimuksen solmiminen, puhelinliittymän avaaminen ja moni muu arkinen asia muuttua turhaan hankalaksi.

Ratkaisu tähän olisi yhteispohjoismainen henkilöturvotunnus tai –numero. Tämä voitaisiin ottaa käyttöön hyväksymällä kansalliset henkilönumerot kaikissa pohjoismaissa, luopumalla kansallisista henkilönumeroista ja siirtyä yhteispohjoismaiseen järjestelmään tai luoda kansallisten henkilönumeroiden rinnalle yhteispohjoismainen järjestelmä. Uuden henkilönumerojärjestelmän tulisi olla sukupuolineutraali, jotta se olisi avoin kaikille.

Vihreiden arvoihin kuuluu kansainvälisyys ja ihmisten vapaa liikkuvuus. Tämä aloite tukisi ja helpottaisi liikkumista Pohjoismaiden välillä ja tiivistäisi entisestään yhteistyötämme. Yhteispohjoismainen henkilönumero parantaisi muihin pohjoismaihin muuttavien turvaa työelämässä sekä helpottaisi työllistymistä, yrittämistä ja opiskelua.

Vihreiden tulisikin näin ollen tukea tiiviimpää pohjoismaista yhteistyötä mallina muulle eurooppalaiselle yhteistyölle ja ottaa yhteispohjoismainen henkilönumero ajamukseen asiaksi.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

13. Seniorien maksuttoman liikunnan edistäminen

Esittää: Perttu Jussila, henkilöjäsen

Esitän, että Vihreiden puoluekokous kannustaa valtuustoryhmiä kotikunnissaan ympäri Suomen ajamaan senioreille liikuntakorttia, jolla kalenterivuons 68 vuotta täyttävät saavat käyttää maksutta kunnallisia liikuntapalveluita kuten uimahallia ja kuntosaleja.

Liikuntakortin tarkoituksena on torjua ikäihmisten syrjäytymistä ja eriarvoistumista sekä lisätä inhimillisyyttä, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Vuoden 2015 sosiaali- ja terveyskulut olivat noin 16,6 miljardia euroa eli keskimäärin vajaat 3030€ kuntalaista kohden. Väestön ikääntyessä liikuntaa lisäämällä on mahdollisuus ennaltaehkäistä sairauksia ja pitää sosiaali- ja terveydenhuollot kulut kurissa. Onhan ihan tieteellisesti todistettu, että lukuisia sairauksia ja vaivoja voidaan välttää nimenomaan liikkumalla.

Liikkumisen lisääminen on myös hyvin ekologinen tapa parantaa hyvinvointia. Isossa kuvassa lääketeollisuus tuhoaa ympäristöä varsin antaumuksellisesti (mietä, tarviiko tätä ollenkaan. on hyvä pointti, mutta ei välttämätön aloitteen kannalta ja kaipaisi tarkempia perusteluja). Vihreitä pidetään usein nuorten puolueena, joka ei puhu suoraan eläkeläisten arkea koskettavista asioista. On tärkeää osoittaa, että vihreät haluavat edistää eläkeläisten hyvinvointia ja harrastamista inhimillisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla. Meillä on kykyä erottaa kulun ja investoinnin välinen ero, koska olemme nimenomaan tulevaisuuspuolue.

Espoossa on tämän kaavan mukainen Senioreiden Sporttikortti ollut olemassa jo 10 vuotta ja tuona aikana on nähty merkittävää kasvua liikuntatilojen käytössä.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Järjestölliset aloitteet

14. Puolueen poliittiset linjaukset sukupuoli- ja seksuaalineutraaleiksi

Esittää: Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liitto ry.

Suomen perustuslain 6 § yhdenvertaisuuspykälän mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Esitämme perustuslain hengessä, että Vihreät ottavat käyttöön sukupuoli- ja seksuaalineutraaliuden periaatteen puolueen linjauksissa.

Käytännössä tämä tarkoittaa velvoitetta tarkistaa ja korjata nykyiset puolueen poliittiset linjaukset sukupuoli- ja seksuaalineutraaleiksi sekä velvoitetta ottaa asia huomioon tulevissa linjauksissa. Sukupuoli ja seksuaalinen suuntautuminen voidaan mainita linjausten perusteluissa, mutta varsinaiset päätökset tulee muuttaa perustuslain yhdenvertaisuuspykälää kunnioittaen sukupuoli- ja seksuaalineutraaleiksi.

Sukupuolisidonnaisten ja seksuaalisuuteen viittaavien termien käyttö on hyväksyttävää, kun kyseessä on tasa-arvon kehittämiseen tähtäävä linjaus. Esimerkiksi perhepoliittisten linjausten sukupuolisidonnaiset termit (isä ja äiti) tulee muuttaa neutraaleiksi (vanhempi tai huoltaja) niiltä osin, kun termien käyttö ei edistä sukupuolten välisen epätasa-arvon purkamista.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

15. Aloite selvityksestä koskien puolueen puheenjohtajan rotaatiokauden pidentämistä

Esittää: Viite – Tieteen ja teknologian vihreät ry

Puolueen sääntöjen mukaan “sama henkilö voidaan valita puolueen puheenjohtajaksi enintään kolmeksi täydeksi toimikaudeksi peräkkäin”. Täten Vihreiden on vaihdettava puheenjohtaja vähintään kuuden vuoden välein.

Rotaatio on tärkeä osa Vihreiden periaatteita. Olemme liike, jossa valtaa halutaan jakaa keskittämisen sijaan. Rotaatiokauden paras mahdollinen pituus on kuitenkin asia, jota on tarpeen tarkastella kriittisesti.

Enintään kuuden vuoden kausi on huomattavan tiukka raja. Puheenjohtajan tehtävän opettelu ja haltuun ottaminen kestää aikansa. Varsinkin jos Vihreät ovat hallituksessa, ministerin tehtävän hoitaminen vie paljon energiaa, mutta samalla opettaa tavalla, johon mikään muu poliittinen kokemus ei valmenna.

Ei ole välttämättä puolueen tavoitteiden edistämisen kannalta tehokkainta, että puheenjohtajan roolin haltuun ottanut ja mahdollisesti ministerin tehtävässä kouliintunut puheenjohtaja joutuu väistymään syrjään juuri siinä vaiheessa kun hän on oppinut kaikki tarvittavat asiat tehtävänsä täysimittaiseksi hoitamiseksi.

Mahdollisuus hieman pidempään kauteen, esimerkiksi kahdeksaan vuoteen, voisi olla hyödyllinen. Erityisesti jos Vihreät kasvavat potentiaalisesti pääministeripuolueeksi, olisi perusteltua, että neljä vuotta ministerinä toiminut puheenjohtaja voisi tavoitella pääministerin asemaa seuraavissa eduskuntavaaleissa. Nykyinen kuuden vuoden rajausta tekee tämän mahdottomaksi: neljä vuotta ministerinä palvellut puheenjohtaja ei voisi olla pääministeriehdokas, sillä hänen puheenjohtajakautensa päättyisi kahden vuoden päästä eduskuntavaaleissa. Pääministerin tehtävää ei voi tavoitella vain puoleksi vaalikaudeksi.

Esitämme, että puoluekokous päättää käynnistää selvityksen rotaatiokauden pidentämisestä kahdella vuodella. Selvitys tulisi tehdä laajapohjaisella työryhmällä, jossa olisivat edustettuna niin piirit kuin valtakunnalliset järjestötkin.

Työryhmän tavoitteena olisi selvittää kauden pidentämisen edut ja haitat ja tehdä arvio mahdollisen muutoksen tarkoituksenmukaisuudesta. Mikäli työryhmä päätyy kannattamaan rotaatiokauden pidentämistä, sen tulisi valmistella asiasta sääntömuutosesitys, josta äänestettäisiin seuraavassa puoluekokouksessa 2018. Sääntömuutoksen hyväksyminen vaatii puoluekokouksessa kolmen neljäsosan enemmistön.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

16. Sääntömuutos: paikallisosastot Vihreisiin

Esittää: Pohjois-Helsingin Vihreät ry

Pohjois-Helsingin Vihreät ry. esittää puoluekokoukselle muutosta puolueen sääntöihin. Tällä hetkellä paikallistoimijoiden ei ole mahdollista järjestyä esim. Helsingin Vihreät kattojärjestön alle paikallisosastoiksi. Sääntöjä tulisi muuttaa niin, että tämä olisi mahdollista. Näin jatkossa esim. Pohjois-Helsingin Vihreät ry. voisi olla Helsingin Vihreät ry:n paikallisosasto.

Rekisteröidyn yhdistyksen ylläpitoon tarvittavat voimavarat voitaisi kanavoida paremmin paikalliseen poliittiseen ajankohtaiseen toimintaan kun vapaudutaan rekisteröidyn yhdistyksen lakisääteisistä velvoitteista, jotka kuormittavat tällä hetkellä vapaaehtoistoimijoita. Paikallistasolla voitaisiin keskittyä sisällöllisiin asioihin.

Uudistuksessa olisi huomioitava, että paikalliset ja alueelliset toimijat säilyttäisivät uudistuksessa riittävän taloudellisen ja toiminnallisen itsenäisyyden. Muutoksessa tulisi turvata suunnitelmallinen ja järjestäytynyt toiminta esimerkiksi sillä, että uusiin sääntöihin kirjattaisiin, että paikallisosastot laatisivat toimintasuunnitelman ja budjetin ja osastot seuraisivat niiden toteutumista (toimintakertomus ja toiminnanarviointi). Kirjanpito, tilinpäätöksen laatiminen ja esimerkiksi jäsenrekisterin ylläpito tapahtuisi keskitetysti piirijärjestön puolesta.

Osaston rahoitus järjestyisi osaston jäsenmaksumäärän pohjalta. Osastot voisivat kerätä rahaa korvamerkitysti oman toimintansa kulujen kattamiseksi. Paikallisosastot valitsisivat keskuudestaan myös puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, sihteerin ja tiedottaja, edustajat puoluekokouksiin jne. samoin kuin rekisteröidyt paikallisyhdistykset ovat tehneet.

Osastot toimisivat siis pääsääntöisesti samoin kuin rekisteröidyt yhdistykset. Oleellista on, että

muutoksessa turvattaisiin jäsentynyt ja suunnitelmallinen toiminta sekä paikallisten toimijoiden itsenäisyys suhteessa kattojärjestöön.

Sääntömuutos ja siirtymä uuteen tulisi suunnitella ja toteuttaa huolella yhdessä pohtien ja paikallistoimijoita kuunnellen.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

17. Vaihtoehtoisten proteiinilähteiden tuominen osaksi kattasta Vihreiden puoluekokouksessa

Esittää: Matinkylä-Olarin Vihreät ry.

Vihreät on pitkään toiminut periaatteen mukaan, jossa puoluekokouksessa tarjolla on kasvis- ja vegaanista ruokaa. Samaan aikaan Suomessa on ollut jo vuosikausia käynnissä trendi, jossa kasvissyönnin normalisoituminen ja lihatuotteiden eettisyyden ja ekologisuuden kyseenalaistaminen on johtanut kasvissyönnin suosion suureen kasvuun.

Kasvisruoan ohella meidän tulisi kuitenkin puolueena tarkastella myös muita, vaihtoehtoisia proteiinilähteitä. Maailmalla hyönteisten käyttö ruokana ja erityisesti proteiinilähteenä on yleistä monessa paikassa. Suomessa ja muualla länsimaissa hyönteisruokaa on pidetty tabuna, likaisena, eksoottisena tai vaihtoehdottomuutena. Tämä voidaan nähdä esimerkiksi siinä, että Suomessa ja monessa muussa länsimaassa hyönteiset eivät ole elintarvikevirastojen hyväksymiä tuotteita eivätkä näin ollen voi toimia elintarvikkeina.

Hyönteisproteiinit voivat olla merkittävä ja halpa ravinnonlähde myös länsimaissa, mutta se vaatii ennakkoluulojen poistamista lainsäädännön muutosten ohella. Esimerkkinä tällaisesta positiivisesta kehityksestä on Turun Yliopiston ja Luonnonvarakeskuksen yhteinen Hyönteiset ruokaketjussa -hanke, jossa tutkitaan monialaisesti hyönteisravintoa keskittyen neljään alueeseen. Nämä ovat.

I Hyönteisten tuottaminen

Hyönteisten tuotanto osaksi kotimaista kiertotaloutta

Hyönteisten kasvatus ympäristölle kestävämpää

Tiedon soveltaminen hygienia- ja prosessointinäkökohtiin

II Hyönteiselintarvikkeiden potentiaali

Kuluttajien odotukset ja suhtautuminen hyönteisruokaan

Elintarviketeollisuuden valmiudet hyönteisten hyödyntämiseen

III Hyönteiset eläinrehuna

Hyönteisten käyttäminen tuotantoeläinten rehuna

Hyönteisten prosessointi ja rehun formulointi

IV Lainsäädännön muutosten ennakointi

Hyönteisperäisten elintarvikkeiden markkinoille pääsy

Tuotantoon liittyvät lainsäädännölliset kysymykset ja muutosten ennakointi”

Tutkimus tai potentiaali yksin ei kuitenkaan riitä. Tarvitsemme myös rohkeita suunnannäyttäjiä, jotka ottavat hyönteisruoan osaksi omaa toimintaansa ja näyttävät esimerkillä tämän olevan hyvä tapa ruokkia maailmaa ja Suomea. Haluamme Vihreiden olevan edelläkävijä järjestökentässä ja politiikassa myös tämän asian osalta.

Tämä muutos, tutkimus ja potentiaali suomalaiselle taloudelle huomioon ottaen ehdotamme seuraavaa.

Vuodesta 2018 lähtien Vihreät järjestää puoluekokouksen ruokatarjoilut siten, että ruoan yhteydessä on mahdollista tutustua hyönteisravintoon esimerkiksi jo nyt kaupallisina tuotteina olevien somisteiden muodossa. Näitä tuotteita ei tule tarjota ruokailun yhteydessä ruokailuvaihtoehtona ennen kuin laki sallii hyönteisten käytön elintarvikkeina. Siksi ehdottamassamme mallissa toimitaan kahdessa vaiheessa.

Nyky-lainsäädännön ollessa voimassa tarjotaan ihmisille mahdollisuus tutustua hyönteisravintoon erilaisin tuottein ja keinoin puoluekokouksen ruokailuiden yhteydessä.

Lainsäädännön mahdollistaessa hyönteisravinnon käytön elintarvikkeena Vihreät tarjoaa puoluekokouksissaan mahdollisuuden käyttää lisukkeina ruokailussa hyönteisistä tehtyjä tuotteita.

Lähteet: Turun Yliopisto. Hyönteiset ruokaketjussa. Viitattu 18.4.2017.

<http://www.utu.fi/fi/yksikot/fff/palvelut/kehitysprojektit/hyonteiset/Sivut/home.aspx>

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

18. Aloiteoikeuden muuttaminen

Esittää: Mika Flöjt, henkilöjäsen

Puolueen sääntöjen mukaan aloitteen puoluekokoukselle voi tehdä kuka tahansa yksittäinen henkilöjäsen. Tämä johtaa siihen, että puoluekokouksen käsittelyyn voi tulla aloitteita, joita ei ole testattu kenelläkään muulla henkilöllä ja jota ehkä kukaan muu kuin aloitteen tekijä itse ei kannata.

Puoluekokousaloitteiden nykyiseen käsittelytapaan sisältyy todellisia riskejä, joiden vuoksi aloitteiden tulisi olla mahdollisimman hyvin perusteltuja. Silloinkin kun aloite päättyy hylätyksi, se on usein uutisoitu näytävästi. Kansalaiset ja media eivät usein tee eroa sen välillä, onko kyseessä yksittäisen ihmisen tekemä aloite vai puoluekokouksen lopullinen päätös. Asia uutisoidaan vihreiden kantana. Viime vuosinakin monenlaiset aloitteet ovat jatkaneet elämäänsä julkisuudessa ja vihreät toimijat ovat joutuneet haaskaamaan energiaa kerran toisensa jälkeen sen selittämiseen, että kyseessä ei ole vihreiden mielipide, vaan hylätty aloite. Tämä tuottaa vaikeuksia vihreille erityisesti pienemmällä paikkakunnilla, jossa vihreitä koskevat erikoiset mielikuvat ovat istuneet lujassa.

Aloiteoikeutta olisikin syytä tarkistaa siten, että aloiteoikeus puoluekokoukselle joko rajattaisiin koskemaan vain yhdistyksiä tai ainakin aloitteen tekemiseen vaadittaisiin aina vähintään kolme jäsentä. Jos ei pysty perustelemaan aloitettaan omalle yhdistykselleen, tai ainakin kahdelle muulle jäsenelle, on erittäin todennäköistä, että se ei saa myöskään puoluekokouksen kannatusta.

Jos aloiteoikeus puoluekokoukselle rajattaisiin tällä tavoin, voisi yksittäisellä jäsenellä edelleen olla oikeus saada aloitteensa puoluehallituksen käsiteltäväksi. Puoluehallitus voisi arvioida, mihin toimenpiteisiin aloitteen johdosta olisi syytä ryhtyä. Puoluekokouksen käsittelyyn, joka on raskas menettely, aloitteen saaminen vaatisi kuitenkin useamman jäsenen yhteisen harkinnan.

Katson, että edellä mainittu muutos on tarpeen, jotta hieno puolueemme voi välttää turhat vuodesta toiseen toistuvat mediakarikat, joita voi "nettimuistin aikaan" toistaa vaaleissa Vihreitä vastaan

sosiaalisessa mediassa ympäri Suomea hyvin vanhoillakin uutisilla. Kokemusta tästä valitettavasti on pienemmillä paikkakunnilla, missä Vihreys on vasta saamassa jalansijaa tai kasvussa. Uskon vakaasti että tällä muutoksella puoluehallitus voi edistää Vihreiden kasvua suurimmaksi puolueeksi KOKO Suomessa.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

19. Poliittisen ohjelman muuttaminen

Esittää: Jouni Vauhkonen, henkilöjäsen

Muutetaan Poliittisen ohjelman Tavoite 7:n alkua seuraavaan muotoon:

Tavoite 7

Toteutetaan Suomeen maanpuolustus nykyistä valikoivamman asevelvollisuuden avulla kustannustehokkaasti.

1. Toteutetaan nykyistä valikoivampi asevelvollisuus

Suomen puolustusvoimia ja asevelvollisuutta tulee jatkossa kehittää uusien uhkien vaatimaan suuntaan entistä enemmän. Pitkän aikavälin tavoitteena tulee olla kaikille vapaaehtoinen, sukupuolineutraali maanpuolustus- ja asepalvelusjärjestelmä. Tätä päämäärää kohti voidaan edetä parantamalla armeijan suorituskykyä vastaamaan ajankohdan uhkakuvia, pienentämällä tämän johdosta sodanajan joukkojen lukumäärä ja tämän seurauksena laajentamalla varusmiesten valikointia.

Asepalveluksen suorittavien määrän pienenemisestä vapautuvia varoja ohjataan materiaalihankintoihin ja kertausharjoitusten lisäämiseen toimintakykyisen puolustusreservin ylläpitämiseksi.

Perustelut:

Vuoden 2014 puoluekokouksen linjaus vapaaehtoisesta ja sukupuolineutraalista asepalveluksesta on käytännössä vanhentunut maailmanpoliittisen tilanteen muutosten myötä. Liki kaikki suomalaiset näkevät maanpuolustuksen kysymykset eloonjäämisen kysymyksinä, ei tasa-arvoajattelun kautta. Käytännössä linjauksella on kannatusta ainoastaan osassa vihreitä. On vaikea nähdä hyötyjä aatteellisesti varmasti oikeaoppisesta, mutta muuten poliittisesti käyttökeltomasta ja poliittista uskottavuutta haittaavasta linjauksesta.

Uudessa muotoilussa vapaaehtoinen ja sukupuolineutraali asepalvelun tavoite säilytetään pitkän ajan tavoitteena. Sitä kohti halutaan edetä nykyistä valikoivamman asevelvollisuuden kautta. Muotoilu on otettu pääpiirteittäin vuoden 2010 asevelvollisuuslinjauksista, jossa asevelvollisuutta ja uhkakuvia on laajasti taustoitettu ja käsitelty.

Lisätietoja, muutettava kohta:

Tavoite 7: Toteutetaan Suomen maanpuolustus ihmisoikeuksia kunnioittaen ja kustannustehokkaasti

1. Suomessa siirrytään vapaaehtoiseen ja sukupuolineutraaliin asepalvelukseen.

Vapaaehtoinen asepalvelus kunnioittaa ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa sekä tukee kansantaloutta vapauttamalla osan nuorista nopeammin työmarkkinoille. Asepalveluksen suorittavien määrän pienenemisestä vapautuvia varoja ohjataan materiaalihankintoihin ja kertausharjoitusten lisäämiseen toimintakykyisen puolustusreservin ylläpitämiseksi.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

20. On aika päivittää päihdepoliittinen ohjelma vastaamaan 2020-luvun kysymyksiin

Esittää: Petri Viglione, Mikko Kiesiläinen, Tuomas Käyhkö, Sameli Sivonen; henkilöjäseniä

Puolueemme päihdepoliittinen ohjelma on vuodelta 2003, ja esitämme, että puoluehallitus asettaa työryhmän päivittämään ohjelmaa. Päihdepoliittisen ohjelman päätavoite on mielestämme edelleen järkevä: tavoitteena haittojen minimointi. Tämän tavoitteen rinnalle olisi kuitenkin tärkeää ottaa tarkasteluun myös hyötynäkökulma. Päihteet luovat myös iloa ja työtä, terveyshaittojen ja sosiaalisten ongelmien lisäksi.

Viidessätoista vuodessa suomalaisten päihteidenkäyttö ja suhtautuminen päihteisiin ovat muuttuneet. Nuoret juovat ja tupakoivat vähemmän kuin edelliset sukupolvet ja alkoholin kulutuksemme on laajentunut kolmosoluesta alati kasvavaan pienpanimokulttuuriin. Maailmalla on viime vuosina aktiivisesti dekriminisoitu huumeiden käyttöä. Myös Suomessa olisi tärkeää keskustella laittomuuden syrjäyttävästä vaikutuksesta, sillä esimerkiksi kannabista on kokeillut 19% työikäisistä suomalaisista.

Kun maailma muuttuu, on tärkeää päivittää myös puolueen ohjelmia. 14 vuotta vanha päihdepoliittinen ohjelmamme sisältää paljon hyvää ja ohjelman rakenne on selkeä ja toimiva, mutta lisäkeskustelu ja päivitys ei tekisi ohjelmalle pahaa!

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

21. Vihreiden kokoukset aikataulullisesti saavutettaviksi

Esittää: Tommi Liinalampi, henkilöjäsen

Vihreät on koko Suomen puolue. Kuitenkin kokousajankohdat tuottavat joissain tilanteissa haasteita niille, jotka tulevat kokouksiin pääkaupunkiseudun ulkopuolelta. Etäosallistumismahdollisuudet eivät takaa jäsenistön yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia.

Tämä aloite esittää tärkeimpien puolue-elinten kokousten järjestelmällistä siirtämistä lauantaille tai sunnuntaille. Myös perjantai voi olla työssä käyvälle jäsenelle yhtä haasteellinen päivä kuin mikä tahansa muukin arkipäivä.

Kyse ei ole pelkästään syrjäseuduilla asuvien jäsenten osallistumismahdollisuuksista. Nykyiset aikataulukäytännöt ovat haaste yhtä lailla myös Turun, Tampereen, Oulun tai Jyväskylän kaltaisille jo entuudestaan vahvoille jäsenkeskittymille.

Aloitteen esittämän aikataululinjauksen tulisi koskettaa erityisesti puoluehallituksen ja valtuuskunnan kokouksia, sekä mahdollisuuksien mukaan myös työryhmien ja suurten valtakunnallisten järjestöjen kokouksia. Valtuuskunnan kokoukset ovatkin jo noudattaneet tätä käytäntöä.

Kokousaikatauluista voidaan toki aina yrittää sopia toimieliinkohtaisesti enemmistön tahdon

mukaan. Tämä ei kuitenkaan takaa sitä, että muualta tulevan vähemmistön ääni tulisi kuulluksi. Tarvitsemme toimintakulttuurin muutosta, jossa asuinpaikkansa vuoksi aikatauluhaasteita kokevan ei tarvitsisi kerta toisensa jälkeen vaatia oman tilanteensa huomioon ottamista.

Tämän ohella myös muut maantieteellistä saavutettavuutta parantavat toimenpiteet ovat tervetulleita. Pienillä toimintakulttuurisilla muutoksilla voidaan saada maantieteellisesti laajeneva jäsenkuntamme tuntemaan itsensä yhdenvertaisiksi puolueen jäseniksi.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

22. Kansainvälisen miestenpäivä pitää huomioida vihreästi

Esittää: Jukka Väisänen, henkilöjäsen

Vihreiden perusarvoihin kuuluu tasa-arvo. Vihreät onkin puolueena tuonut esimerkillisesti esille toiminnassaan naisten oikeudet ja paljon epätasa-arvoon liittyviä ongelmia. Puolueemme sisällä toimivatkin sekä liittomuotoinen Vihreät Naiset että jäsenyhdistyksenä Vihreä miesliike.

Suomessakin vietetään kansainvälistä naistenpäivää 8.3. ja se huomioidaan valtakunnallisesti erittäin hyvin. Almanakkaankin se on merkitty, toisin kuin kansainvälinen miestenpäivä, joka on 19.11. Päivän lisäämiseksi kalenteriin ovatkin jo yhteisen aloitteen tehneet Miesten tasa-arvo ry. ja Gender Egalitarian Finland ry., joten tässä yhteydessä onkin tärkeää todeta tilanne ja antaa näiden yhdistysten edistää kalenterimerkintätavoitetta. Vaikka onkin olemassa tasa-arvon päivä 19.3. ja isänpäivä marraskuussa, eivät ne ole sama asia kansainvälisen miestenpäivän kanssa.

Suomessakin on erilaisia miesten tasa-arvo-ongelmia. Näistä huomattavia ovat esimerkiksi miesten asevelvollisuus (ja sen suoritusmuotoon ja suorittamattomuuteen liittyvät asenteet) ja huono-osaisuuden kasautuminen miehille, johon usein kuuluu esimerkiksi päihdeongelmia ja työttömyyttä.

Se, mitä Vihreiden tulisi tehdä, on nostaa esille entistä vahvemmin miehiin liittyviä kysymyksiä ja haasteita. Kansainvälisenä miestenpäivänä on eri maissa tehtykin paljon erilaisia tempauksia, joiden avulla on kiinnitetty miehiin ja miesten kohtaamiin ongelmiin huomiota. Se, miksi asiaa ei pidä jättää Vihreän miesliikkeen tehtäväksi, on se, että kyseisellä jäsenyhdistyksellä on pienet resurssit ja näin ollen puolue olisi tehokkaampi tekemään kansainvälistä miestenpäivää tunnetuksi. Lisäksi tällaisella toiminnalla puolue saattaisi koskettaa sellaisia miehiä, jotka eivät aikaisemmin ole kokeneet puoluetamme kiinnostavaksi.

Esitys: Puoluekokous ottaa myönteisen kannan kansainvälisen miestenpäivän huomioimiseksi. Puoluetoimisto huomioi viestinnässään kansainvälisen miestenpäivän ja kannustaa aktiivisesti Vihreiden jäsenyhdistyksiä järjestämään tapahtumia kansainvälisenä miestenpäivänä.

Puoluehallituksen lausunto: Hyväksytään kokouksessa 13.5.

Päätösesitys puoluekokoukselle: Hyväksytään kokouksessa 13.5.